

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. А. Богомольця, 10, м. Київ, 01601, тел. 256-12-82, gsu@police.gov.ua

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Київ

«05» червня 2024 року

Старший слідчий в особливо важливих справах 1-го відділу (документування злочинів агресії) управління документування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту Головного слідчого управління Національної поліції України підполковник поліції Омельченко Віталій Олександрович, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке 11.03.2022 внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 4202223000000054, та встановивши наявність підстав для повідомлення про підозру, керуючись положеннями ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Мкртчяна Сурена Сейрановича (Mkrtchyan Suren), 09.09.1978 року народження, громадянина Республіки Вірменія, уродженця с. Хют Сюнікської області Республіки Вірменія, проживаючого за адресою: Донецька обл., м. Ясинувата, мікрорайон Зоряка, буд. 1, кв.58,

про те, що він підозрюється у жорстокому поводженні з цивільним населенням, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Мкртчян С.С.:

З 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – ДНР), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – ЛНР), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення ЗС РФ, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02 березня 2022 року «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до статті 2 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року (далі – Конвенція), ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 03 липня 1954 року, ця Конвенція застосовується до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни.

Конвенція застосовується до всіх випадків часткової або цілкомовитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Хоча одна з держав, які перебувають у конфлікті, може не бути учасницею цієї Конвенції, держави, які є її учасницями, залишаються зобов'язаними нею у своїх взаємовідносинах. Крім того, вони зобов'язані Конвенцією стосовно зазначеної держави, якщо остання приймає та застосовує її положення.

Відповідно до положень частини 1 статті 4 Конвенції особами, які перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-

яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до положень частини 1 статті 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

Відповідно до вимог ст. 29 Конвенції сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Відповідно до положень ст.ст. 31, 32 Конвенції високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей, їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Відповідно до вимог частини 1 статті 99 Конвенції кожне місце інтернування підпорядковане відповідальному офіцеру з регуляторних військових сил чи регуляторної цивільної адміністрації держави, яка затримує. Офіцер, що керує місцем інтернування, повинен мати текст цієї Конвенції офіційною мовою чи офіційною мовою країни та відповідати за її виконання. Керуючий персонал повинен бути ознайомлений з положеннями цієї Конвенції та дотримуватись їхнього виконання.

У ст. 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року передбачено, що серйозними порушеннями цієї Конвенції є умисне вбивство, тортури або нелюдяне поведження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричиняють великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Відповідно до положень статті 1 Додаткового протоколу від 08 червня 1977 року до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (далі – Протокол I), ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР 18 серпня 1989 року, та який набув чинності для України 25 липня 1990 року, цей Протокол, що доповнює Женевські конвенції від 12 серпня 1949 року, про захист

жертв війни, застосовується при ситуаціях, зазначених у статті 2, спільній для цих Конвенцій.

Положеннями частини 1 статті 50 Протоколу I цивільною особою є будь-яка особа, що не належить до жодної з категорій осіб, зазначених у статті 4 А, 1, 2, 3 та Женевської конвенції про поводження з військовополоненими, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради УРСР від 03.07.1954 року, та у статті 43 цього Протоколу. У разі сумніву щодо того, чи є яка-небудь особа цивільною особою, вона вважається цивільною особою.

Відповідно до вимог пункту а.3) частини 2 статті 75 Протоколу I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів, зокрема, насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, а саме у вигляді тілесних покарань.

Згідно з частиною 3 вище вказаної статті будь-яка особа, що піддається арешту, затриманню або інтернуванню за дії, пов'язані зі збройним конфліктом, має бути невідкладно проінформована зрозумілою їй мовою про причини вжиття таких заходів, за винятком випадків арешту або затримання за кримінальні правопорушення. Такі особи повинні бути звільнені у найкоротший строк і в будь-якому разі, як тільки обставини, що виправдовують арешт, затримання чи інтернування, стали недійсними.

Так, 09 березня 2022 року на території Милівської сільської територіальної громади Бериславського району Херсонської області розпочалася окупація регулярними військами російської федерації та збройними формуваннями ДНР та ЛНР.

При цьому, Мкртчян С.С., обіймаючи посаду командира 1 стрілецького батальйону 125 стрілецького полку мобілізаційного резерву 1 армійського корпусу ДНР (далі – Батальйону), здійснюючи керівництво вказаним підрозділом, віддав наказ підпорядкованим військовослужбовцям щодо облаштування блокпостів на окупованих територіях, зокрема на автодорозі, сполученням Берислав-Апостолове, з метою протиправного затримання, конвоювання та поміщення затриманих цивільних осіб до облаштованих місць несвободи, що розташовувалось в адміністративних приміщеннях с. Милове Бериславського району Херсонської області.

Так, для впровадження окупаційної політики, реалізуючи умисел, направлений на розшук активно налаштованого проукраїнського цивільного населення, підозрюючи жителя с. Дудчани Бериславського району громадянку України Сироїжко Ірину Володимирівну у взаємодії зі збройними силами України (далі – ЗСУ), однак не маючи на це жодних доказів, у невстановлений слідством час, Мкртчян С.С., в порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року (ратифіковано із застереженнями Указом Президії Верховної Ради УРСР від 03.07.1954) та ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року (ратифіковано із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР № 7960-XI від

18 серпня 1989 року), віддав наказ невстановленим військовослужбовцям підпорядкованого батальйону зупинити автомобіль Hyundai Tucson д.н.з. АЕ 1558 ВІ, яким користувалася Сироїжко І.В., затримати її та після цього проінформувати про це Мкртчяна С.С.

Приблизно в обідній час 31 березня 2022 року, на виконання наказу Мкртчяна С.С., вказані військовослужбовці на блокпосту, що розташовувався в с. Дудчани Бериславського району Херсонської області, на автодорозі сполученням Берислав-Апостолове, біля греблі через річку, тобто на території, яка перебувала під контролем представників російських окупаційних військ, зупинили автомобіль Hyundai Tucson д.н.з. АЕ 1558 ВІ, яким керувала Сироїжко І.В.

Під психологічним примусом у вигляді словесних погроз та демонстрацією зброї, діючи на виконання наказу Мкртчяна С.С., військовослужбовці змусили її залишатися на території вище зазначеного блокпосту до приїзду командира Батальйону Мкртчяна С.С. та повідомили останнього про факт затримання Сироїжко І.В., таким чином незаконно позбавили останню свободи на певний час.

В подальшому, приблизно через три години до вказаного місця приїхав Мкртчян С.С. та з метою з'ясування взаємодії Сироїжко І.В. із ЗСУ, подальшого протиправного позбавлення свободи останньої, усвідомлюючи, що вона має статус особи, що перебуває під захистом, відповідно до норм Конвенції про захист цивільного населення від 12 серпня 1949 року, наказав їй прямувати за його автомобілем Mitsubishi L200 до будинку культури в с. Милове Бериславського району Херсонської області, при цьому, з метою унеможливлення її вільного пересування, надав команду невстановленому військовослужбовцю сісти до автомобіля Сироїжко І.В.

У свою чергу, Сироїжко І.В., розуміючи, що у разі невиконання наказу Мкртчяна С.С. до неї може бути застосовано насильство невстановленим військовослужбовцем батальйону ДНР, прослідувала за автомобілем Mitsubishi L200.

Прибувши у вечірній час 31 березня 2022 року до будівлі будинку культури по вул. Бериславська 36, с. Милове Бериславського району Херсонської області, Мкртчян С.С. завів Сироїжко І.В. до кабінету, що розташовувався на другому поверсі будівлі, праворуч від сходів. В даному кабінеті Мкртчян С.С., у присутності невстановлених військових, з метою отримання від останньої викривальних показань щодо її взаємодії із ЗСУ, з мотивів нетерпимості до патріотично налаштованих громадян України, в порушення вимог п. а ч. 1 ст. 3, ст.ст. 27, 31, 32 Конвенції про захист цивільного населення під час війни, умисно наніс удар лівою рукою в голову потерпілій, після чого наніс 2 удари кулаком правої руки в живіт Сироїжко І.В. та викрутив її праву руку за праву лопатку, поклавши її обличчям на стіл, тим самим спричинивши їй сильний фізичний біль та страждання.

Однак, не отримавши від Сироїжко І.В. викривальних показань щодо її взаємодії із ЗСУ, відпустив її.

Таким чином, Мкртчян Сурен Сейранович (Mkrtchyan Suren), 09.09.1978 року народження, обгрунтовано підозрюється у вчиненні жорстокого поводження з цивільним населенням, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

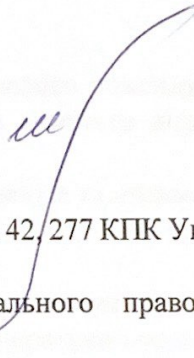
Старший слідчий в особливо важливих справах
1-го відділу (документування злочинів агресії)
управління документування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
Головного слідчого управління
Національної поліції України
підполковник поліції

Віталій ОМЕЛЬЧЕНКО

«ПОГОДЖУЮ»

Прокурор п'ятого відділу
управління процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту протидії злочинам, вчиненим
в умовах збройного конфлікту,
Офісу Генерального прокурора
«05» червня 2024 року

Андрій Ширяєв

Одночасно, у відповідності до вимог ст. ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обгрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів

чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Повідомлення про підозру вручив:

**Старший слідчий в особливо важливих справах
1-го відділу (документування злочинів агресії)
управління документування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
Головного слідчого управління
Національної поліції України
підполковник поліції**

Віталій ОМЕЛЬЧЕНКО

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____

(підпис, ініціали, прізвище)

« ____ » год « ____ » хв « ____ » _____ 2024 року